

VAIKEA

MAA

ILMARI FALLENIOUS

© 2023, Ilmari Fallenius

Kustantaja: BoD - Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD - Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-1986-2

Johdanto

Suomalainen spekulatiivinen fiktio on valitettavan harvalukuista, kiitettävän hyvälaatuista ja kummallisen korkealentoista. Kuten edeltäjänsäkin, myös Vaikea maa kumpusi halusta tuoda fiktiokirjallisuus enemmän iholle ja spekulatiivisuudesta huolimatta lähemmäs tämän päivän arkikokemusta. Vaikka ajassa ja avaruudessa matkustaminen on kutkuttavaa, nämä kokemukset jäävät enemmän etäiseksi, ajassa ja avaruudessa matkustaminen kun on monelle meistä hieman etäisempää. Tihkusade Pohjanmaalla, perunavelli, ränsistyneet bussipysäkit valtateiden varsilla ja hytysenpuremat patikoidessa ovat usein helpommin samaistuttavia kokemuksia kaikessa juhlallisuudessaan.

Samaistumispiinnasta riippumatta tämänmittaisen fiktiivisen matkakertomuksen puskeminen valitettavasti onnistuu tällä hetkellä vain palvelukustantuneena. Pienestä joukkoistamisesta huolimatta teksti ei ole valitettavasti käynyt ammattimaisen oikolukijan korjattavana, joten siitä löytynee yhä muutamia kirjoitusvirheitä ja muita kummalluuksia. Toivon mukaan tämä kotikutoisuus ei haittaa lukuelämystä ja matkaa hiljaisen pohjolan läpi.

Tätä kirjaa ei olisi ilman alkuperäistä Z-Day Finland -jatkotarinaa, joka julkaistiin vuosina 2010-2020 avoimesti omilla sivuillaan. Lähes tuhatsivuiseksi venähtänyt tarina keräsi melko kohtuullisen määrän lukijoita ja kannusti tarinaa kehittymään niin paljon, että sen pohjalta nousi myös ajatus löyhästi alkuperäiseen tarinaan liittyvästä jatko-osasta. Mikäli lukija jostain syystä eksyi Vaikean maan pariin muuten kuin alkuperäisen jatkotarinan kautta, niin pohjateos on yhä julkisesti luettavissa osoitteessa <https://falimu.wordpress.com/>

Suurin syy tälle teokselle on kuitenkin Z-Day Finlandin aktiivinen seuraajakunta. Aktiivisimmat kommentoijat kannustivat niin alkuperäisen blogin jatkamisen kanssa kuin myös jatko-osan rustailussa. Vaikka kirjoittamista on mukavaa tehdä myös rakkaudesta lajiin, niin näin kunnianhimoisen projektin toteutukseen olisi vaikea löytää motivaatiota ja rohkeutta, jos kukaan ei sitä haluaisi lukea. Olen teille erittäin kiitollinen kaikesta tuesta.

Kannen kuva: Daniel Kainz, _arkyn, Unsplash

Sisällysluettelo

Prologi	6
Osa 1 – Tuhanten surujen tuttu maa	12
Ensimmäinen päivä.....	13
Kolmas päivä.....	29
Neljäs päivä.....	37
Viides päivä	47
Kuudes päivä	66
Seitsemäs päivä.....	80
Kahdeksas päivä.....	112
Yhdeksäs päivä.....	142
Osa 2 – Suomen ranta rukka	196
Viidestoista päivä	197
Kuudestoista päivä.....	216
Kahdeksastoista päivä	234
Yhdeksästoista päivä	257
Kahdeskymmenesensimmäinen päivä	280
Kahdeskymmenestoinen päivä	299
Kahdeskymmeneskolmas päivä	324
Kahdeskymmenesneljäs päivä	353
Osa 3 – Syksyn surkea kukka.....	374
Kahdeskymmeneskuudes päivä	375
Kahdeskymmenesyhdeksäs päivä.....	388
Kolmaskymmenes päivä	412
Kolmaskymmenesensimmäinen päivä.....	445
Kolmaskymmenestoinen päivä	455

Kolmaskymmenesneljäs päivä.....	471
Kolmaskymmenesviides päivä.....	482
Kolmaskymmeneskuudes päivä.....	497
Kolmaskymmenesseitsemäs päivä.....	507
Kolmaskymmeneskahdeksas päivä.....	524
Osa 4 – Isojen vihojen vaikea maa	530
Kolmaskymmenesyhdeksäs päivä.....	531
Neljäskymmenes päivä	545
Neljäskymmenesensimmäinen päivä.....	562
Neljäskymmenestoinen päivä	578
Neljäskymmeneskolmas päivä.....	593
Neljäskymmenesneljäs päivä.....	613
Neljäskymmenesviides päivä	629
Neljäskymmeneskuudes päivä.....	641
Neljäskymmenesseitsemäs päivä	659
Neljäskymmeneskahdeksas päivä	673
Neljäskymmenesyhdeksäs päivä	698
Viideskymmenes päivä	725
Viideskymmenesensimmäinen päivä	735
Viideskymmenesneljäs päivä	774
Viideskymmenesyhdeksäs päivä	782
Epilogi.....	791

Vaikea maa

Prologi

Loppupalven kuulas aamu paljasti Nuottasaaren rujan maiseman. Hyväryhtinen nainen ja yksikätinen mies seisoivat paperitehtaan katolla piippujen tukirakenteita vasten, jottei nouseva aurinko olisi paljastanut heidän silhouettejaan jo kaukaa. He eivät kuulleet muuta kuin tuulen. Tehtaan piiput olivat kylmenneet jo seitsemäntoista vuotta aiemmin ja rikkaruohojen lisäksi järkälemäisestä tehdasta asutti entisen tuhannen työntekijän sijaan vain linnunpesät.

Sama kohtalo oli käynyt läpi maailman. Tehtaiden lisäksi kokonaiset kaupungit olivat hiljenneet, mutta vanhan maailman rakenteet kohosivat yhä taivaanrantaan rikkoen ja armotonta pohjolan talvea uhmaten. Sen takia nainen ja mies olivat myös täällä. Kiikareiden lävitse he tarkastelivat suurta laivaa, joka oli ensimmäinen Oulun Nuottasaaren satamassa ainakin viiteentoista vuoteen. Kokoluokaltaan heidän allaan levittäytyvä tehdas oli suuri teollisuuskuutio, jonka ympärillä korkeat piiput kohosivat kohti taivasta ja koko laitos puski ulos satoja tuhansia tonneja paperia vuosittain ennen kuin kaikki vaiken. Nyt sen tyydyttymätön nälkä oli sammunut. Satojen varpusten ja pääskyjen kodiksi muuttunut rakennus kelpasi ihmisille vain tähytyspaikaksi.

Kylmä ja kostea Pohjanlahden aamutuuli pieksi parivaljakon ulkovaatteita. Naisen tummat hiukset juoksivat tämän kasvoille kiikareiden ylitse. Hän pihisi huultensa välistä ja antoi ne miehelle, joka nosti ne terveellä kädellään silmilleen.

“Ainakin sata henkeä, ehkä enemmän.”

“Paljon pitkäpiippuisia aseita.” Mies kommentoi lyhyesti.

Rähjäntyneen laivan edessä kävi kuhina. Mustan rungon päällä komeileva vaaleampi teräsrakenne oli ruosteensyömä, mutta se oli selvästi kovassa käytössä. Kannella oli monipäinen miehistö ja laivan nostokurki oli kiikuttanut säilöstä ulos useita laatikoita, sekä suuren polttoainesäiliön. Pienet tummat hahmot astelivat rauhalliseen tahtiin pitkin sataman asvaltoitua kenttää. Sinne oltiin tuotu myös useampi auto. Yksikätinen mies kuvaili näkemäänsä innottomasti.

“Nuo autot on haettu kaupungista. Tuossa laivassa ei ole ainakaan niin isoa autokantta.”

“Näätkö sä sen nimeä?”

“En. Se on ehkä kymmenen kirjainta. Veikkaan, että norjalainen alus.” Hän piti merkitsevän tauon.

“Mutta tuo lippu ei varmasti ole Norjan lippu.”

“Osaatko sanoa, että onko ne autot käynnissä.”

“On. Ne liikkuu. Näillä kavereilla on polttoainetta.”

“Jopas jotain.”

“Niin. Jopas jotain.” Mies vastasi naiselle eleettömästi. Yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta autot olivat luksushyödyke vanhalta ajalta, jotka nykyään olivat jääneet pääasiassa teiden viereen. Viiden auton rykelmä laiturilla oli liikennenuuhka, jollaista harva oli kohdannut Taudin jälkeen.

He molemmat tiesivät, että laiva oli poikkeuksellinen ilmentys.

Nainen seurasi katseellaan yksikätisen miehen tähytystä. Hän oli tottunut matkakumppaninsa vakavaan olemukseen ja turhauttavaan ilmeettömyyteen. Tuuli puri vetoketjun läpi ja lähes pilvettömältä taivaalta tuntui tulevan pientä tihkua. Tehtaan katolla oli yhä loskaista lunta, joka se sulaisi pian pois. He vaihtoivat välissä kiikareiden omistajaa, mutta muuten hiljaista tarkkailua jatkui lähes tunnin verran. Aurinko kipusi kokonaisuudessaan taivaalle osoittaen kellon olevan jossain seitsemän ja kahdeksan välillä.

He olivat nähneet tarpeeksi. Kaksikko poistui katolta vähin äänin ja he laskeutuivat sen läpi teollisuusalueelle. Tutut askeleet veivät miehen ja naisen autoiden varastohallien ja konttiparkkien ohi, jonka jälkeen he kulkivat varjoja myöten syvemmälle sisämaahan. Matka jatkui pian asutuksen pariin, liiketilojen ja tyhjien asuintalojen ohi aina junaradan yli, jossa kaksikerroksinen kirkasvärinen matkustajajuna seisoj tyhjän panttina rikottuine ikkunoineen kaukana asemalaitureista.

Meri jäi kauemmas ja edessä aukeni puisten pientalojen täyttämä alue. Luhistuvat hiekkalaatikot, keinut ja trampoliinit talojen pihassa muistuttivat alueella kirmanneen lapsia pihasta pihaan. He molemmat muistivat vielä sen ajan. Nykyiset lapset eivät muistaneet mitään lähiöiden elämästä. Hillapuisto oli rehevöitynyt vain muistoksi entisestä. Puiden alla yhä sinnittelevällä lumipeitteellä ei ollut pienten saappaiden jälkiä, mutta rusakot ja hiljaisen kaupungin muut pieneläimet temmelsivät täällä pelotta. Perämeren suurin asutuskeskus, Oulu, oli ollut koti yli sadalletuhannelle ihmiselle. Taudin jälkeen siitä oli tullut yhtä autio kuin kaikista muistakin kaupungeista.

Jälkimmäisenä kulkeva mies avasi suunsa päätöksenteon merkiksi.

“Me tarvitaan jatkuva tähytys satamaan. Ehkä jopa neljä henkeä, että saadaan viesti kulkemaan nopeasti.”

Nainen ymmärsi, että mies piti tilannetta uhkaavana. Hän nyökkäsi ja vilkaisi taaksepäin puhuen rauhallisella äänellä.

“Se on selvä, mutta jos ne saa noin monta autoa kasaan jo päivässä, voi olla että ne liikkuu todella nopeasti myös sisemmälle. Se on vain ajan kysymys, että ne löytää meidät.”

“Jep, mutta ne varmasti toimii silti laivasta käsin.”

“Me ei kuitenkaan tiedetä, mitä ne haluaa.”

“Ei. Mutta noin monta tyyppiä, joilla on aseet, autot ja polttoainetta, voi tuoda mukanaan todella paljon ongelmia.”

Nainen hymähti ja loikkasi aidan yli talon pihalle. Miehen seuratessa perässä hänen kiväärinsä kolahti ränsistyvään puuaitaan ontosti.

“Me voitaisiin aina iskeä ensiksi. Pakottaa ne jäämään satamaan ja lähtemään todella nopeasti. Satamasta ne ei tunne tätä paikkaa niin kuin me.” Naisen yleensä ystävällisestä äänestään ei paistanut pienintäkään epäröintiä.

“Se voi olla vähän paha alku uudelle ystävyydelle. Mä en tiedä mistä ne on saanut käsiinsä tarpeeksi löpöä autoihin, laivasta puhumattakaan, mutta tää porukka voi olla todella voimakas.”

He molemmat ymmärsivät riskit. Tilanne oli vakavin, jota he olivat nähneet vuosikymmeneen. Nainen kääntyi ympäri talon seinustalla ja naputteli vyöllään roikkuvaa puukkoa mietteliäänä. Mies pysähtyi hänen eteensä kysyvästi.

“Me ei tiedetä, mitä ne haluaa, mutta meidän pitää varautua kaikkeen. Me tarvitaan nyt tietoa enemmän kuin mitään muuta.”

“Mitä sulla oli mielessä?”

“Mä menen varoittamaan merikoskelaisia, että laittavat veneet piiloon ja lähtevät voimalalta. Katsotaan jos sieltä saataisiin tähystäjiä ja etuvartio ennen kuin sä saat kylältä porukkaa valmiiksi.”

Mies nyökkäsi hyväksyvästi. Tummahiuksinen nainen jatkoi päättäväisesti.

“Otetaan vankeja, jos saadaan. Se on varmin tapa saada selkoa niiden suunnitelmista.”

“Selvä homma. Mä meen kylälle suoraa. Me laitetaan lähetti tulemaan Merikoskelle huomisaamuna.”

“Joo. Meillä on vielä kaikki kortit kädessä, ennen kuin se laivan porukka tietää meidän olemassaolosta. Joko ne on meille vaaraksi, tai sitten ei. Mutta vaikka ne olisikin, me voidaan nyt päättää kuka on vaaraksi ja kenelle.”

“Yritetään vältellä niitä, kunnes tiedetään paremmin mitä ne haluaa.”
Hiljaisena he yökkäsivät ja jatkoivat eri suuntiin.

Mies jatkoi lähiöiden läpi yksin. Kilometrit kuluivat ripeästi hänen saappaidensa alla. Routa oli purrut asfaltin hajalle lähes kaikkialla ja rikkaruohot tulisivat nousemaan ennen niin tasaisen tienpinnan läpi. Hänen solakka vartensa oli kulkenut lukemattomia marsseja, eikä arpinen mies edes pysähtynyt juomaan matkalla. Kevyet kantamukset kulkivat mukana pimeiden kerrostalojen ja omakotitalojen pajua puskevien pihamaiden ohi. Hän tunsi polut teiden vierissä ja edes oravat eivät havahtuneet miehen kevyisiin askeliin ennen kuin hän oli kävellä niiden yli. Tienviitat osoittivat paikkakunnille, joissa ei enää asunut ketään. Junaradan ja moottoritien äänet olivat vaienneet ehkä iäksi. Kiväärinsä kanssa tummiin ja kuluneisiin ulkoiluvaatteisiin pukeutunut mies vilkuili paitsi taakseen myös sivuilleen. Hän oli oppinut tämän maailman tavoille koetusten kautta, jotka olivat jättäneet monet hengettömiksi. Miehen henki pihisi yhä voimakkaana menetetyistä kädestä ja varpaista huolimatta. Oli vaikea edes kuvitella millaiset hänen kasvonsa olivat olleet ennen niiden syviä uurteita, pakkasen turmelemaa kuivaa ihoa ja syvää viiltohaavaa.

Hän oli perillä lähes kuuden tunnin retkeltä ennen puolta päivää. Sohjoisten peltojen reunalla olevista pienistä taloista kohosi savupatsaita, jotka kertoivat päivätoimien jo alkaneen. Mies poikkesi nopeasti kahden talon kautta ilmoittaen niiden asukkaille havainnoista. He olivat valmiina, oltiinhan laiva havaittu jo edellisenä päivänä. Kylän hätäkokous kutsuttiin koolle kahden tunnin päästä, joka salli hänelle pienen hetken aikaa piipahtaa kotonaan. He eivät olleet suuren maalaistalon alkuperäiset asukkaat, mutta harvassa talossa enää vastattiin postilaatikon sukunimeen.

Jätettyään saappaat tuulikaappiin mies marssi sisälle taloon. Tupa oli täynnä lapsia, joista vanhemmat, kolme noin viidentoista vuoden ikäistä teiniä opettivat nuorempia lukemaan eri kielillä. Miehen tytär opasti kahta pienempää poikaa sanastossa. Suomen, ruotsin ja englannin sorinaan sotkeutui myös venäjää kymmenen pienen lasten päntätessä vanhoja oppikirjoja. Kiväärinsä kanssa mies istahti hyvän matkan päähän sohvalle, eivätkä lapset kiinnittäneet häneen erityisempää huomiota. Kikattelun ja keskittyneen mutinan seasta loisti lupaus tulevasta. Miehen ajatukset etääntyivät sataman uhkakuvista takaisin tulevaan.

Tautia seuranneet vuodet olivat antaneet heille kaikille paljon. Nämä lapset kasvaisivat uudessa maailmassa, jossa vanhat murheet olisivat vain

historiaa. Heitä varten hänen kaltaisensa olivat taistelleet läpi Taudin ja sitä seuranneen kaaoksen. Ihmiset olivat palanneet takaisin yhteisöihin ja kyliin, jossa vallitsi sisaruksellinen rehellisyys. Jännitteitä ei voinut aina välttää, mutta heidän tapansa toimia oli ollut reilu. Kylän aikuiset olisivat kaikkensa, jotta näille lapsille tulevaisuus olisi turvallinen ja lempeä. Vanhat olivat kokeneet ne raa'at vuodet, jotka veivät monelta hengen. Seuraavasta sukupolvesta tulisi vahva. Vahva, mutta samalla sukupolvi, jonka ei tarvitsisi pelätä. Siksi heidän olisi tartuttava aseisiin, jotta lasten ei tulevaisuudessa tarvitsisi. Välissä oli ollut myös monta rauhallista vuotta. Yksikätinen mies lepuutti kivääriä polvillaan aukinaisen ja nautti takki aukituvan lämmöstä. Hän oli tehnyt paljon tämän yhteisön eteen. Hän oli valmis tekemään vielä enemmän. Hänen ainoa kämmenensä puristi vaistonomaisesti kivääriä. Pariin vuoteen hän ei ollut nostanut asetta ihmistä kohti. Ajatus siitä palautti mieleen vanhat pelot.

Hihattomaan paitaan pukeutunut parrakas talon isäntä tuli hänen luokseen ja lysähti sohvalle suurieleisesti. Partasuu piti käsissään haudutettua kuumaa juomaa rentoutuneesti. Hän tiesi arpisen toverinsa matkan syyn ja osasi lukea tämän ilmeestä tilanteen vakavuuden. Myös hän oli kokenut samat kivut, jotka kummittelivat kaikkien väkivaltaa kokeneiden mielessä. Toisilla ne arvet olivat syvempiä, osa oli lamaantunut niistä, osa puolestaan oppinut. Arpinen mies kuului jälkimmäisiin, jonka vuoksi häntä arvostettiin juuri uhkien noustessa. He olivat kokeneet väkivallan niin moneen kertaan, että he aistivat tulevan verenvuodatuksen jo kaukaa. Se oli inhottava tunne. Miehet katselivat lasten touhuja hetken, jonka jälkeen parrakas heitti vihdoin kysymyksen ilmoille toteamuksena.

"Ilma oli tänään erilaine."

"Tulee aikainen kevät."

"Se tuntuu aeka kylmältä kevväältä."

"Älä puhu arvoituksilla jooko." Yksikätinen mies totesi tuttavallisesti. Parrakas mies vilkaisi kivääriä ja sitten lapsia.

"Eikai meille tuu rähinähomia?"

Yksikätisen miehen katse oli lasittunut. Hänen ihollaan kävivät kylmät väreet, jotka palasivat sille usein.

"Ehkä. Meidän pitää valmistautua kaikkeen."

Parin tunnin päästä miehet kokoontuisivat muiden päättävien kyläläisten kanssa. Molemmat istuivat vaitonaisina edessään olevan lapsikatraan leikkiessä äänekkäästi. Päätökset tehtiin lasten puolesta heidän tulevaisuuttaan varten. Huomenna heidän koko yhteisönsä saattaisi olla tyhjä. Huomenna he saattaisivat olla kaikki aseissa. Huomenna heidän

maailmansa saattaisi jälleen kohdata korven lait, jossa hengissä selviäminen olisi onnesta kiinni ja tulevaisuus ohuen toivon varassa. Rauhallisempien vuosien jälkeen he tiesivät arvaamattoman maailman kohtelevan yhä elossa olevia ihmisiä raa'asti.

Yksikätinen mies huokaisi syvään.

"Katsotaan, mitä tuuli tuo."

Osa 1 – Tuhanten surujen tuttu maa

Ensimmäinen päivä

1.5.2028

Halla upotti kätensä kylmään multaan. Maa oli sula. Se tuoksui kostealta, jopa mädäntyneeltä. Talvi oli ollut kylmä, mutta keväinen aurinko oli sulattanut sen poikkeuksellisen nopeasti. Halla hymyili. Tämä tiesi hyvää vuotta ja hyvää satoa. Paju oli jo kukassa, leskenlehdet puhkaisivat maan ja ilman oli täyttänyt tiaisten laulu. Halla nosti kasvonsa auringon lämpimien säteiden hyväiltäväksi.

Halla käveli tahmean pellon läpi takaisin talolle. Se nökötti tien vieressä maalipinta rapistuen, mutta savupiipusta nousi jo tuttu pylväkko kohti taivasta. Aurinko oli noussut vain tuntia aikaisemmin ja pihamaa oli yhä tyhjä. Vappu oli vaitelias juhla, eivätkä nuoremmat enää muistaneet tarkasti sen syytä. Opettaja oli kertonut kyllä perinteistä Hallalle, mutta hän ei ymmärtänyt sen merkitystä täysin. Suuret perinteet kuuluivat vanhaan aikaan, jossa suurten tehtaiden työläiset ja koulujen oppilaat kokoontuivat sankoin joukoin yhteen. Halla tiesi tämän vain vanhoista kuvista ja tarinoista. Hänelle tämä päivä oli kevään päivä.

Halla avasi oven ja potki kovia kokeneet kumisaappaansa jalasta. Hän marssi tupaan iloinen ilme kasvoillaan. Tuvan keittiössä haisi ohrapuuro.

“Äiti! Maa on sula!”

Lieden ääressä seisova nainen kääntyi ympäri niin nopeasti, että poninhännälle sidotut vaaleat hiukset heilahtivat olkapäältä toiselle. Hänen kasvoillaan oli rentoutunut hymy.

“No mutta Halla.” Hän nauroi tyttärensä innostukselle. “Olihan se jo viime viikolla.”

“Joo, mutta kunnolla! Ei jäätä ainakaan kyynärään saakka!” Halla oli innoissaan. Hän halusi olla ensimmäinen, joka kertoisi uutiset.

“Lammen puolella vai?”

“Joo, ainakin keskellä.” Halla nyökytti innokkaasti saapuessaan puuron luo. “Metsäpelto ei välttämättä ole sitten sula. Mutta tämä on kyllä ihan hyvä alku.” Hän nyökkäsi tuvan pöydän puoleen.

“Viitsitkö laittaa pöydän valmiiksi?”

Talon väki heräili vappupäivän aamiaiselle. Hallan nuoremmat veljet juoksivat alakertaan. Ruskeahiuksiset, kymmenen, kahdeksan ja seitsemän ikäiset pojat kävivät ahneesti puuron kimppeihin. Heillä oli koulusta vapaata, jonka vuoksi myös heidän äitinsä oli vapaalla

opettamisesta. Se ei tosin tarkoittanut, etteikö päivälle olisi muuta ohjelmaa tiedossa.

Perheen kanssa asuva vanhempi nainen, Pirkko, asteli myös alas. Hän pörrötti yhä pyjamaan pukeutuneen nuorimmaisen Teemun, hiuksia.

“Huomenta kaikille!” Pirkko korjaili lasejaan.

“Eikö Jussi oo vielä hereillä?”

“Eipä oo. Siitä on tullut laiska näin vanhempana.” Hallan äiti naureskeli ja kantoi puuron pöytään.

“Halla.” Äiti puhutteli tytärtään pöydän yli tahallisen tavanomaiseen sävyyn.

“Me mennään Hulkon kanssa Neuvoston kokoukseen tänään. Siihen kylien kokoukseen. Haluutko sä tulla mukaan? Voit kertoa tarkistaneesi pellot jo aamulla.”

Hallan ilme kirkastui. Hän oli seitsemäntoista ja janosi vastuuta. Toistaiseksi se oli tarkoittanut pääasiassa peltotöitä koulun ohessa, mutta Neuvoston kokous oli tärkeä paikka. Se päätti useiden kylien ja koko Viitasaaren kirkonkylän asioista, jossa kaikkien edustajat kokoontuivat. Halla, jonka arki kului pääasiassa Kymössä samojen naamojen ja ihmisten kanssa, Neuvosto edusti suurinta valtaa, jonka hän tiesi. Se, että hänen äitinsä oltiin monen vuoden jälkeen valittu sinne toiseksi edustajaksi kylältä, oli avannut hänen ymmärryksensä yhteiseen päättämiseen ja suunnitteluun. Muuten hän kävisi kirkolla vain koulussa, asioita hoitamassa ja Neuvoston kokous oli jotain tavallisesta poikkeavaa.

“Joo, voin mä tulla.” Halla yritti pitää innostuksen sisällään. Hänen äitinsä näki sen siitä huolimatta ja iski silmää. Ilmeisesti he yrittivät hämätä pienempiä sisarusia.

“Hyvä, laita lämpimästi päälle. Me lähdetään melko pian selän yli veneellä.”

“Äiti, kuka tekee sitten ruokaa jos te ootte kirkolla?” Uteli vanhin pojista.

“Isänne tekee.”

Pojat hihkaisivat riemusta. Samoin myös Pirkko. Vaikka Jussi ei ollut aamuvirkku, hän teki hyvää ruokaa. Pöydän äärestä väki kuuli miehen saapumisen makuuhuoneesta jo hyvän aikaa ennen kuin miestä edes näkyi.

“Siinä paha missä mainitaan.” Pirkko hymähti hyväntuulisesti.

Jussi oli melkoinen järkäle mieheksi. Vaikka hän oli Hallan äitiä selvästi vanhempi, leveät hartiat ja paksut käsivarret kertoivat hänen olevan yhä voimissaan. Pukinpartainen Jussi kutitteli lapsia yhä unenpöppöroissä ennen kuin istuutui alas.

“Meettekös te kirkolle tänään?” Hän tiedusteli napatessaan puurolusikan käteensä. Se näytti koomisen pieneltä miehen lapion kokoisessa kämmenessä.

“Joo, mä meen kanssa mukaan!” Halla hihkaisi ja hänen äitinsä iski silmää puolisolleen.

“Se voi olla aika jännittävää. Halla kävi tänään tarkistamassa pellotkin.”

Jussi lapioi puuroa suuhunsa ja tahdikkaasti jätti nielemättä ennen innostunutta hyväksyntäänsä.

“Hieno homma! Pääset näkemään vähä miten niitä tärkeitä hommia hoidetaan!” Jussista oli sanottava, että hänen innostuksensa oli aina aitoa. Tynnyririntainen mies ei paljoa peitellyt tunteitaan, vaikka olikin poikien kanssa hieman läheisempi kuin Hallan kanssa.

Kevätpäivä oli aurinkoinen ja tyyni, eikä Kymönselän ylittämässä kulunut edes tuntia. Matalapohjainen, puinen savolaisvene viisti aallokkoa Hallan soutaessa, samalla kun hänen äitinsä ja Hulkon isäntä kävivät läpi kokouksen asialistaa. Naapuritalon Matti Hulkko oli ollut Kymönkosken pitkäaikaisin edustaja Neuvostossa. Kylään oli kuitenkin tullut niin paljon väkeä, että myös toiselle edustajalle oli tarvetta ja tästä syystä Hallan äiti, Kerttu, oltiin valittu varaedustajaksi. Suomen, ruotsin ja englannin opettajana hän oli myös Viitasaaren kirkonkylällä pidetty ja tunnettu henkilö. Lapsia oli paljon, jonka johdosta opettajat tunnettiin lähes kaikissa taloissa ja kylissä.

Kirkonkylä aukesi järven takana yhtä ylväänä kuin tavallisestikin. Huoltoaseman torni ja sahan sekä ovitehtaan vaienneet savupiiput nousivat Mertosaaren takaa. Halla oli tehnyt matkan todella useasti. Hän piti soutamisesta, tuulesta kasvoillaan ja aaltojen loiskeesta. Ilma oli yhä kylmä, mutta lämpimästi pukeutuneena se ei ollut sen haastavampi keli kuin mikään muukaan. Talvella vesiväylä ylitettiin suksin, sulan aikaan veneellä. Kymönkoskelle Viitasaaren kirkonkylältä oli teitä myöten noin kaksinkymmentä kilometriä, mutta järven selän yli vain kolmannes siitä.

Lippalakki päässä soutava, leveäharteinen Halla kiirehti tänään. Hänelle kokous oli jotain aivan uutta. Vaikka Halla oli kehittynyt myös hyväksi metsästäjäksi ja kalastajaksi, hän oli luokkansa parhaimpia useissa oppiaineissa. Eikä hän malttanut olla näkemättä, miten ne lahjat soveltuisivat aikuisten maailmaan. Hänen maailmansa oli silti kovin rajattu vanhoihin, Tautia edeltäviin kirjoihin ja kuviin nähden. Viitasaari oli pohjoisen Järvi-Suomen solmukohdassa, vanhan etelästä pohjoiseen kulkevan valtatie neljän varrella, suurten vesien välissä. Se sijaitsi kapealla kaistaleella keskellä repaleisten järvien avaamaa maisemaa. Syvien havumetsien ja raikkaiden vesien täplittämät maat olivat olleet harvaan asuttuja jo ennen Tautia. Ihmiset olivat yhä harvassa ja valtaosa kaupungin rakennuksista oli autioita, mutta siitä huolimatta Viitasaarella ja sen

yhteisöissä asui enemmän ihmisiä kuin lähes missään muualla tunnetussa maailmassa, poikkeuksena Lappajärven yhteisöt lännessä.

He sitoivat veneen huoltoaseman edustalle, jossa oli poikkeuksellisen suurikokoinen laituri, ja nousivat maihin. Mahtipontinen rakennus suurine mainosvaloineen oli rapistunut huomattavaa vauhtia, ja muutamasta valotaulusta suuri kirjain tipahtanut ruosteen puremana asfalttikentälle, jonka läpi rikkaruohot puskiivat. Lopputulos oli hieman irvokas, mutta sähköttömällä huoltoasemajätillä ei ollut ollut käyttöä vuosiin muuten kuin varastona tai katoksena. Miekkasalmen kertaalleen räjäytettyjen siltujen päälle rakennettu tilapäinen puusilta sen sijaan oli ylennetty vakituisiksi siltarakenteiksi. Huoltoasemia ei enää tarvittu, teitä kylläkin.

Sama kohtalo oli käynyt myös useimmille muille keskustan rakennuksille. Tautia edeltävä väestö oli tipahtanut hieman vajaaseen kahteen tuhanteen sitä edeltävästä seitsemästä. Tämä piti sisällään myös lähikylien väestön. Useimmat olivat tulleet pakoon muualta eikä kirkonkylällä ollut enää montaa vanhaa viitasaarelaista. Uusia sen sijaan oli paljon. Halla oli Taudin jälkeen syntyneistä lapsista vanhimpia, mutta heitä oli useita kymmeniä jokaisessa ikäluokassa. Kävellessään Keskitietä kohti kaupungintaloa hän katseli ympärillä olevia käyttämättömiä liiketiloja, pankkeja, ruokakauppoja ja pikaruokapaikkoja. Hallasta oli aina pieni mysteeri, miten nämä kaikki olivat toimineet vanhassa maailmassa. Kaikki tuntui pyörivän rahan ympärillä, mutta Taudin jälkeen hän ei ollut koskaan nähnyt kenenkään edes käyttävän sitä. Ei Kymönkoskella eikä keskustassa.

Kaupungintaloa ei edes käytetty tapaamisiin talvisin, mutta kevään merkiksi vapunpäivän Neuvoston kokous pidettiin siellä. Muuten rakennus oli liian kylmä ilman puulämmitystä. Salkoon oltiin vedetty Suomen lippu. Yliluutnantti Lintula oli ehkä viimeinen, joka sitä vaati. Etenkin nuoremmille ajatus kokonaisesta valtiosta tuntui kaukaiselta. Yhtä kaukaiselta tuntui ajatus ajetuista nurmikoista ja liikennesäännöistä. Vain väistynyt talvi piti keskustan kasvillisuuden jotenkin kurissa. Kesällä se näyttäisi jälleen hieman villimmältä kuin edellisenä vuonna. Yli viisikymmentä vuotta aiemmin rakennettu kaupungintalo rapistui kovaa vauhtia. Sen mahtipontinen tumma rakenne nousi korkeammalle kuin muut keskustan rakennukset. Kauttaaltaan rakennuksen peittämät peililasit oltiin pesty edellisenä kesänä, mutta talven jäljiltä ne olivat tutun harmaat. Halla käveli äitinsä vierellä vilkaisten rakennusta. Se tuntui surkuhupaisan suureelliselta maailman nykytilaan nähden - tosin näin se oli ollut jo aiemminkin. Hallan silmissä siinä oli jotain erityistä. Hän kyllä tiesi, että suuria rakennuksia oli maailma täynnä. Hän oli nähnyt niitä kuvissa ja

Kahdeksantoista vuotta Taudin jälkeen harvat selviytyjät ovat vetäytyneet kauas autoista ja vaarallisista kaupungeista. Kylien väliin jää laaja ja arvaamaton korpi, joka kätkee sisäänsä vanhan maailman aarteiden lisäksi uuden maailman vaarat.

Hiljaiset omavaraiset yhteisöt syvällä Suomessa ovat hiljalleen päässeet jaloilleen. Hyvinvoinnin sijaan sitkeät kylät Sisä-Suomesta Pohjanmaalle joutuvat tarttumaan aseisiin, kun vanhan valta ja väkivalta löytää ne.

Vaikea maa on lähitulevaisuuteen sijoittuva spekulatiivisen fiktion tarina, joka sijoittuu pandemian runtelemaan pohjolaan. Itsenäisen tarinan taustalla on useamman vuoden toiminut, kulttimaineen saavuttanut tarinankerrontablogi Z-Day Finland.

9 789528 019862